

VOORSTEL

zaaknummer: 1598754
afdelingsnaam: Leefomgeving-RK
steller: Marjolein van Dongen
telefoonnummer: 035 629 2966

onderwerp: Terugdraaien tarief ophalen grof huishoudelijk afval

Voorstel

1. Het bestuurlijk standpunt in te nemen om de tariefstelling voor het ophalen van het grof huishoudelijk afval terug te draaien;
2. De raad te informeren via bijgevoegde raadsinformatiebrief, daarmee tevens de door de fractie van Hart voor Hilversum op 09 oktober jl. gestelde vragen ex art. 41 inzake een opruimdag te beantwoorden.

Samenvatting

Voorgesteld wordt om het algemeen bestuur van de Regio te bewegen het op 1 april 2024 ingevoerde tarief voor het ophalen van grof huishoudelijk afval terug te draaien. Daarmee hebben wij de wens terug te keren naar de situatie van voor 1 april, waarbij de GAD het grof huishoudelijk afval weer zonder aanvullende vergoeding komt ophalen op afspraak.

Wij spelen met dit standpunt in op het duidelijk waarneembare probleem in de openbare ruimte van Hilversum, waar het aantal grof vuil dumpingen de laatste maanden drastisch is toegenomen.

In de raadsinformatiebrief over dit voorstel worden ook de artikel 41 vragen van Hart voor Hilversum afgedaan, die op 9 oktober j.l. zijn gesteld en relateren aan dit onderwerp. Eerder zijn door de fractie van het CDA tijdens het vragenuur op 3 juli 2024 vragen gesteld over het ingevoerde tarief op het ophalen van grof huishoudelijk afval (deels beantwoord via de Dagmail van de Griffie van 19 juli 2024: afdoening T24-90).

Inleiding

Sinds 1 april 2024 rekent de GAD een tarief van €22,50 voor het ophalen van grof huishoudelijk afval op afspraak. Voorheen werd deze ophaalservice kosteloos aangeboden. De introductie van dit tarief was financieel gemotiveerd en maakt deel uit van een beoogde structurele bezuiniging van €300.000 voor de GAD, zoals overeengekomen door de gemeenten binnen de regio Gooi en Vechtstreek.

Uit navraag bij de GAD blijkt dat het aantal afspraken voor afvalophaal sinds april met ongeveer 75% is gedaald (indicatief: van ca. 1.200 naar ca. 300 afspraken per maand in Hilversum). Het bezoek aan de scheidingsstations is in deze periode slechts beperkt gestegen (van ca. 20.000 naar ca. 21.000 bezoekers per maand in Hilversum). Tegelijkertijd is er een aanzienlijke toename in illegale afvaldumpingen geconstateerd, wat heeft geleid tot onacceptabele (milieu-)overlast.

Gezien deze ontwikkelingen wordt voorgesteld om het Algemeen Bestuur (AB) van de regio voor te stellen de afspraken zoals die voor 1 april 2024 golden te herstellen.

Probleemstelling/doel

Een bestuurlijk standpunt in te nemen in de richting van het Algemeen Bestuur van de Regio teneinde het tarief voor het ophalen van grof huishoudelijk afval door de GAD terug te draaien en in een situatie terecht te komen waarbij de GAD het grof huishoudelijk afval weer komt ophalen op afspraak, zonder daarvoor een tarief te rekenen.

Argumenten

1.1 Sinds de invoering van het nieuwe tarief is het aantal dumpingen van afval in de openbare ruimte sterk toegenomen

In de afgelopen zes maanden zijn er ongeveer 500 meldingen van dumpingen in de openbare ruimte extra bij ons binnengekomen ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar (332 in 2023 versus 855 in 2024). Dit is niet per se een toename van 500 unieke meldingen – een melding kan ook over een dumping gaan waarover al een melding is gedaan – maar de aantallen zijn van dusdanige proporties dat de conclusie alleen kan zijn dat het probleem substantieel is vergroot. Andere gemeenten in onze regio schetsen een vergelijkbaar beeld.

1.2 De toename van dumpingen leidt tot onaanvaardbare overlast

De stijging van het aantal dumpingen resulteert in een aanzienlijke toename van overlast. Bovendien is de doorlooptijd voor het verwijderen van dit afval verlengd, doordat meldingen eerst tussen de gemeente en de GAD worden afgestemd voordat een aannemer kan worden ingeschakeld. Dit proces zorgt ervoor dat afval langer in de openbare ruimte blijft liggen, wat de overlast verder verergert.

1.3 De huidige situatie heeft een negatieve financiële impact

De GAD heeft in haar begroting een structurele extra opbrengst van €300.000 opgenomen dankzij de nieuwe tariefstelling voor het ophalen van grof huishoudelijk afval. Voor de gemeente Hilversum betekent dit volgens de gehanteerde verdeelsleutel (o.b.v. inwoneraantal) een verwachte kostenverlaging van €100.000. Deze kostenverlaging wordt echter volledig tenietgedaan door onverwachte extra kosten door de toename in afvaldumpingen. In de huidige situatie ontstaan er voor de gemeente Hilversum extra uitgaven door de noodzaak om afvaldumpingen zelf te laten verwijderen.

Hoewel het lastig is om binnen het huidige jaar de precieze totale kostenstijging te berekenen, wordt op basis van interne prognoses van de gemeente Hilversum een extra personeelsinzet van 1 fte (schaal 9) noodzakelijk geacht ten opzichte van de situatie vóór april 2024, zijnde kosten van ongeveer €100.000. Daarnaast wordt verwacht dat de gemeente Hilversum op jaarbasis circa €100.000 extra kwijt zal zijn aan aannemerskosten voor het verwijderen van gedumpt afval.

De GAD rapporteert eveneens dat een deel van de geraamde opbrengsten uit het tarief wordt opgeslokt door niet-begrote handhavingskosten. Hoewel de exacte cijfers de komende maanden zullen worden verduidelijkt, kan op basis van de huidige gegevens worden geconcludeerd dat de gemeente Hilversum in de huidige situatie aanzienlijk meer kosten maakt dan vóór april 2024. Een terugkeer naar de afspraken met de GAD van vóór 2024 zou resulteren in een financieel significant voordeliger situatie.

1.4. Instrument bestuurlijke handhaving door de GAD blijft van nut

Het terugdraaien van de tariefstelling en het opnieuw laten opruimen van afvaldumpingen door de GAD staat los van het besluit van het college op [8 oktober 2024](#), waarbij de GAD mandatering heeft ontvangen om het bestuurlijk handhavingsinstrument in te zetten. Dit instrument blijft van nut wanneer de GAD kan vaststellen wie het afval heeft geplaatst. In tegenstelling tot de strafrechtelijke aanpak, die de GAD al hanteerde, biedt bestuurlijke handhaving nu een grotere slagingskans bij het juridisch bewijzen wie aangewezen kan worden als de dumper.

Kanttekeningen

1.1 Verlies milieuwinst en toegeven aan ongewenst gedrag

Mensen die op afspraak hun afval wegbrengen is milieutechnisch te prefereren boven het moeten ophalen van afval. Het is denkbaar dat wanneer het ophalen weer kosteloos is, minder mensen hun afval gaan wegbrengen. Bovendien is het teleurstellend om toe te moeten geven aan het ongewenste gedrag van een kleine groep Hilversummers. Het verlies aan milieuwinst en het toegeven aan het ongewenste gedrag weegt echter niet op tegen het zeer in het oog springende maatschappelijk probleem van de dumpingen.

1.2 Een onzekerheidsfactor blijft het mogelijke dempingseffect op illegale dumpingen van de bestuurlijke handhaving door de GAD, zoals geschetst in argument 1.4.

In de beoogde nieuwe situatie zal de GAD afval verwijderen wanneer (binnen het nieuwe bestuursrechtelijke handavingsregime) niet kan worden bewezen wie het heeft geplaatst. Het effect van deze nieuwe handavingsvorm op het aantal afvaldumpingen is momenteel onduidelijk. Wel wordt verwacht dat het mogelijk ook bijdraagt aan de afname van de dumpingen. Met het voorliggende voorstel wordt vooruitgelopen op een formele evaluatie van de maatregel. Gezien de huidige (milieu-)situatie is het echter gerechtvaardigd om niet te wachten op deze evaluatie. Dit zou mogelijk tot enige kostenreductie kunnen leiden.

Financiën, middelen & capaciteit

Over de bekostiging van de voorgenomen nieuwe situatie (zoals die was vóór 1 april) gaan wij in gesprek met de GAD via het Algemeen Bestuur van de Regio. De verwachting is dat de wens om de GAD meer taken te laten uitvoeren, zal leiden tot een hogere bijdrage van Hilversum aan de Regio G&V, en daarmee aan de GAD. Deze verhoging zal mogelijk niet exact overeenkomen met het Hilversumse aandeel in de oorspronkelijke bezuiniging van €300.000. Het is zeer aannemelijk dat de meerkosten voor Hilversum aanzienlijk lager zullen zijn dan in de huidige situatie, waarin de gemeente zelf dumpingen verwijdert.

De kosten voor afvalinzameling (inclusief het verwijderen van dumpingen) worden gedekt door de afvaltarieven voor onze inwoners. Bij een terugkeer naar de situatie van vóór 1 april zijn de huidige tarieven niet meer kostendekkend. Uiteraard leidt bij het voortduren van de huidige situatie dit tot een

significant groter dekkingstekort. De financiële effecten worden verwerkt in de jaarrekening 2024 en worden meegenomen in de Voorjaarsnota 2025.

Vooralsnog heeft dit voorstel geen invloed op de afvaltarieven voor inwoners. De tarieven voor woonlasten (afval, riool en OZB) worden in hun totaliteit beoordeeld in de begroting en meerjarenraming, met de eerstvolgende evaluatie bij de begroting van 2026. Conform het coalitieakkoord mogen woonlasten maximaal stijgen met de inflatie. Dit houdt in dat verwachte meerkosten niet volledig gedekt worden door het huidige tarief voor afvalinzameling.

Uitvoering

Het bestuurlijk standpunt zullen wij kenbaar maken binnen het AB van de regio, ten einde dat het gremium is waar wordt besloten over het aanpassen van de opdracht aan de GAD. Doelstelling is om deze wijziging zo snel mogelijk door de GAD in de praktijk te laten brengen.

Aangezien de artikel 41 vragen van Hart voor Hilversum raken aan dit onderwerp, worden deze ook in de raadsinformatiebrief beantwoord.

Bijlage(n)

1. Raadsinformatiebrief
2. Art.41 vragen HvH